

Soška Oskara bez bariér hreje, ale zamyslieť sa musíme aj nad smerovaním našej spoločnosti

(07.07.2014; Obecné noviny; č. 27, Samospráva, s. 4,5,6; Tereza LJUBIMOVÁ)

Kto sa zúčastnil na tohtoročnom v poradí už desiatom odovzdávaní sošky Oskara bez bariér víťazovi rovnomennej súťaže **Združenia miest a obcí** Slovenska, ktoré sa konalo 28. mája ako už tradičné sprievodné podujatie snemového rokovania **ZMOS**, nemohol si nevšimnúť: víťaza súťaže, ktorým sa stala **bratislavská** mestská časť **Petržalka**, ocenenie mimoriadne potešilo. Jej starosta **Vladimír Bajan** neskrýval radosť, napokon, nebolo to prvý raz, čo sa jeho mestská časť do súťaže zapojila - avšak až teraz sa jej podarilo odniesť si domov aj trofej víťaza.

HOVORÍME SO STAROSTOM MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-PETRŽALKA VLADIMÍROM BAJANOM

Vstarostovskej pracovni by ste však sošku Oskara bez bariér hľadali márne. Podelil sa o ňu s tými, ktorí sa, ako sám hovorí, o jej získanie pričínili najviac - pracovníkmi sociálneho odboru na miestnom úrade, ktorí projekty vymysleli, vypracovali a napokon aj v praxi rozmieňali na drobné. O súťažných projektoch MČ **Bratislava-Petržalka**, ale aj širších aspektoch sociálnej politiky, sme sa pozhovárali so starostom **Vladimírom Bajanom**.

- Získanie sošky Oskara bez bariér vás viditeľne potešilo. Čo pre vás toto ocenenie znamená?

- Oskar bez bariér je súťaž miest a obcí o najlepšie projekty pre sociálne znevýhodnených a slabších ľudí. Zapojením sa do súťaže sme chceli ukázať, že aj vo veľkých aglomeráciách - v tzv. bohatej **Bratislave** - žijú ľudia, ktorí sú odkázaní či už na pomoc samosprávy alebo iných orgánov verejnej správy. Vôbec nemám ambíciu tvrdiť, že **Petržalka** bola najlepšia. **Petržalka** dala projekt a možno zaň aj vedela bojovať. Ale rád by som hneď na začiatku povedal, že pre mňa je veľmi dôležité, aby sme vedeli byť príkladom aj pre ďalšie mestá a obce, ktoré robia veľa dobrých vecí. Robia veľmi dobré projekty, len to nevedia dosť dobre odprezentovať, akoby im chýbala koncovka. Neustále som vyzýval predstaviteľov miest a obcí, aby sa zapojili do tejto súťaže a ukázali svoje aktivity, aby aj súťažiacich bolo čo najviac. Pevne verím, že v budúcnosti tak urobia. Takže aj v tom je pre mňa ako starostu a podpredsedu **ZMOS** výzva, aby moji kolegovia písali projekty, ktoré slúžia ľuďom. Pre mňa je to na jednej strane povzbudenie do roboty, pretože sociálna robota v **Petržalke** sa všeobecne hodnotí vysoko, a na druhej strane je to povzbudenie, že táto práca má význam, a že to, čo robíme v **Petržalke**, si niekto aj všimne a že by to niekde na Slovensku mohlo slúžiť aj ako príklad. Aj preto sme vytrvalo, a nie prvý rok, podávali projekty. Súčasne som sa tým snažil motivovať aj mojich ľudí, že to, čo robia, nie je len o tom, že každý deň za nimi príde množstvo ľudí a oni ich vybavujú bez ohľadu na to, či je stránkový či nestránkový deň. Samozrejme, kolegyne sú z toho uľahané a nezriedka si večer uvedomia, že väčšina ľudí sa im ani nepoďakovala, ba našli sa aj takí, ktorí im za ich prácu vynadali. Získanie sošky Oskara bez bariér je preto príjemná vec, lebo im dáva pocítiť, že prácu, ktorú robia, niekto vie oceniť. To, že ich ocením ja ako starosta, je fajn, a ak sa na to nájde nejaký priestor, tak aj finančne, ale to verejné ocenenie ľudí, ktorí v sociálnej oblasti robia desiatky rokov, je veľmi dôležité. Takže Oskar bez bariér je skôr také komplexné ocenenie, pričom nemusí ísť len o nejaké veľké dobré, ale jednoducho o to, že robíte nejakú činnosť, pokračujete v nej a my si to všímame. To je veľmi dôležité a v tom je aj podstata posolstva tejto súťaže.

- Za zaujímavý a svojím záberom na Slovensku ojedinelý možno považovať projekt Bezpečnosť obyvateľov a prostredie bez ihl, ktorým sa **Petržalka** zaradila medzi špičku v potieraní drog a drogovej závislosti.

- **Petržalka** sa nachádza bezprostredne na hranici s tzv. bývalým Západom, aj preto sa hneď po revolúcii ako prvá konfrontovala nielen s jeho pozitívami, ale aj negatívami. Ako starosta, ktorý končí už svoje štvrté volebné obdobie (medzitým som bol županom BSK) sa už viac ako dvadsať rokov pohybujem v tomto prostredí a viem, čím si v súvislosti s drogami **Petržalka** prešla. Od veľkého boomu drogovej kriminality, keď sme sa ocitli na prvom či druhom mieste na Slovensku v tom negatívnom poradí, dostali sme sa po čase, aj zásluhou veľmi systematickej práce nielen odborníkov, ale aj laickej verejnosti a rodičov a obyvateľov na tretie, štvrté miesto. Postupne sme sa snažili drogy potierať, nehovorím eliminovať, pretože v takýchto veľkých aglomeráciách sa to nedá. Skôr sme to chceli zmapovať, získať určité skúsenosti a rutinu v tom, ako s tým nakladať, aby organizované skupiny neohrozovali ostatných obyvateľov. Pri našej veľmi nedokonalnej legislatíve sa to dá len veľmi ťažko, ale čo môžeme, to sa snažíme riešiť. Naš projekt v roku 2013 získal jednorazový grant z Úradu vlády SR v sume 6000 eur. Keď sme potom vyhodnotili, aký efekt má to, že sme zbierali striekačky na detských ihriskách a v parkoch, že sme narkomanom ponúkali výmenu ihl, dospeli sme k záveru, že projekt nemôže stáť na jednorazovej pomoci z Úradu vlády SR. Rozhodli sme sa teda ísť do toho s

tým, že tento projekt berieme ako systematický krok na území našej mestskej časti a myslím si, že jeho efekt je značný. Som tiež rád, že sme pomohli na svet aj veľmi dôležitému hráčovi v našom území, a to je AT sanatórium MUDr. I. Novotného, ktoré robí neuveriteľnú prácu v tomto území a má celosvetovo porovnateľné výsledky. Málo sa o tom píše, ale faktom je, že efektívnosť liečby v tomto sanatóriu ďaleko prekračuje hranice **Petržalky** i celej krajiny. MUDr. Novotný je vo svete uznávanou osobnosťou, aj preto sme mu dali priestor na túto činnosť a on nám odborne nesmierne pomáha. Nehráme sa teda na to, že všetko vieme a poznáme, ale vieme sa obrátiť na ľudí, ktorí v tejto branži robia a pomáhajú nám. A, samozrejme, netreba zabúdať ani na ľudí z tretieho sektora, ktorí sa v tejto veci veľmi angažujú, robia s ľuďmi na ulici a sú skutočným príkladom komunitnej súdržnosti.

- Zaujímá nás, koľkým ľuďom sa podarilo pomôcť, aj keď vieme, že sa nedá hovoriť v konkrétnych číslach, ale len odhadoch...

- Za tie roky môžeme hovoriť nie o stovkách, ale o tisíckach ľudí s tým, že úspešnosť liečby u MUDr. Novotného dosahuje približne 90 percent. Ale mali sme tu rôzne príbehy, a niektoré veci sme museli riešiť aj s policajným zborom. Od tých typických príbehov ponúkajúceho drog na ulici, pod schodmi či na lavičkách až po sofistikovanejšie distribuovanie drog poštou. Dokonca sme mali aj prípady, keď staré mamy v detských kočíkoch roznášali drogy. To všetko sme v **Petržalke** absolvovali, ale tá doba je už za nami. Boom ustal, od tvrdých drog sa začína prechádzať k tzv. diskotékovým, ako je pervitín či marihuana a to zas budeme musieť podchytiť ináč. Netreba si však myslieť, že kriminálna branža nepracuje ďalej. Len je sofistikovanejšia, robí to elegantnejšie, vie využívať aj zneužívať legislatívu. Policajný či samosprávny zákrok zas nemôže byť až taký efektívny, pretože mu napríklad zákon bráni v neodôvodnenom vniknutí do domov a podobne. Ale na druhej strane sme naučili ľudí robiť si v domoch vrátnice či používať magnetické zámky vo vchodoch. Snažili sme sa eliminovať voľný prechod ľudí tak, aby komunita vo vchode vedela o každom a tak sa nám s ňou darilo aj lepšie spolupracovať. Tých konkrétnych krokov bolo teda viac.

- Ďalšia vec ale je, že mladým ľuďom treba ponúknuť aj nejakú alternatívu. To znamená aj priestor na šport a rozličné voľnočasové aktivity.

- Aby to nebolo o tom, že „nemáme kam ísť“, vybudovali sme desiatky športovísk pre staršiu mládež, chystáme sa vybudovať plaváreň, snažíme sa zrevitalizovať školské dvory tak, aby ich mohli **Petržalčania** využívať ako športoviská. Ale máme aj opačný problém, že by aj bolo kam ísť, ale nemá kto. Teraz sa to snažíme organizovať tak, ako je to v zahraničí. Každý voľnočasový priestor, každé ihrisko musí mať dozor. Nemôže to byť len také bezbrehé - fajn, idem si zabehať. Iste, aj to sa dá, musia to však už byť ľudia, čo to majú v hlave trochu usporiadané a vedia, čo chcú. Ale ten organizovaný život jednoducho musí fungovať a práve tam, myslím si, je priestor, aby sme ho s našimi školami, najmä s telocvikármi, vyplnili. Snažíme sa tiež pre mladých ľudí robiť programy, ktoré by pre nich boli zaujímavé. Treba si však uvedomiť, že mládež z **Petržalky** sa chodí baviť aj do iných častí mesta, napríklad do centra **Starého Mesta**, kde to žije. Išlo nám teda aj o to, aby sa z **Petržalky** nestala „záverečná“ po tom, čo sa vybúria v **Starom Meste** a v **Petržalke** sa budú chcieť doopíjať alebo dodrogovať. Toto sme si podčiarkli ako problém a snažíme sa ho aj riešiť. Trúfam si však povedať, že regulovať dnes mladých ľudí, ktorí celé hodiny visia na internete a Facebookoch, je veľmi komplikované. Cítim, a teraz hovorím ako otec troch chlapcov, že je veľmi dôležité, aby aj rodina mala aktívny prístup k tomu, ako organizovať život svojim deťom. Spoliehať sa na to, že veď sa to nejako vyrieši, alebo že za to bude zodpovedná škola, či niekto anonymný, skrátka niekto iný ako ja, je nemysliteľné. Vidíme to aj vo svojom okolí. Rodičia sú v takej finančnej situácii, že si hľadajú nie jednu, ale dve aj tri roboty, aby dokázali vyžiť a potom nemajú čas na rodinu a deti. No a, samozrejme, tie sú aktívne a hľadajú si vlastnú sebarealizáciu. Je pravdou, že táto doba nám veľmi nenahráva v organizovaní rodinných aktivít, ale to, čo môžeme, sa snažíme v rámci samosprávy riešiť. Problémom tiež je, že kontakt s návykovými látkami sa posúva do nízkych vekových kategórií. Už to nie sú dvadsať- a viacročníci, už sú to -násťročníci a podľa našich výskumov v školách to už ide v dotyku základnej školy. Nehovorím o tvrdých drogách, ale napríklad o alkohole. V školách sa snažíme zachytiť, čo sa dá, ale úloha rodičov je nezastupiteľná.

- Ďalšie projekty, s ktorými šla **Petržalka** do súťaže Oskar bez bariér, sa týkajú tých skôr narodených **Petržalčanov**, ktorých je z takmer 120-tisíc obyvateľov mestskej časti približne desať percent. Konkrétne ide o denné centrá pre seniorov, ktorých tu je šesť.

- V mojom prvom či druhom volebnom období sme sa hrdili tým, že sme na Slovensku najmladší región. Priemer bol tridsaťštyri rokov a súčasne sme mali najvyššiu vzdelanostnú úroveň na Slovensku - viac ako 70 percent obyvateľov malo stredoškolské vzdelanie. Ale život ide ďalej a moji konškoláci sa pomaly dostávajú do dôchodcovského veku - to je jeden veľmi dôležitý signál. Druhý je, že ľudia v produktívnom veku, aspoň ich veľká časť, odchádzajú do satelitných mestečiek v rámci veľkej **Bratislavy**. Faktom je, že v **Bratislave** žije v súčasnosti viac ako 65-tisíc seniorov. Čo je veľký

problém, je skutočnosť, že v roku 2020 by ich malo byť približne 115-tisíc. Čiže v **Bratislave** bude v istej chvíli jedna celá **Petržalka** seniorov. Čo s tým? Jednak sú to projekty, ktoré by im mali pomôcť zachovať si aktívny život, druhá vec je, že podľa Európskej únie je senior 55+, čo u nás znamená ešte človek v aktívnom veku. Súčasne si treba uvedomiť, že je veľký tlak na to, aby sa do dôchodku odchádzalo neskôr. A je tu aj skutočnosť, že rodinné generácie prestávajú žiť spolu. Rád by som preto spomenul jeden projekt, ktorý sme robili minulý rok, keď sme sa pokúsili spájať generácie škôlkarov a žiakov so seniormi z denných centier. Bol to svojho druhu most medzi generáciami. Projekt bol veľmi dobre prijatý, zafungovalo to a projekt si ďalej žije vlastným životom. Ohnivko sa vytvorilo a obe strany ho stále upevňujú. V našich šiestich denných centrách je združených približne šesťsto seniorov. Mal som ambíciu, aby v každom volebnom obvode bolo jedno centrum. Ľudia by tak mali k sebe bližšie v rámci menšej komunity. Jednoducho, aby mali priestor, kde si, povedzme, dajú čaj alebo kávu a porozprávajú sa so svojimi rovesníkmi, alebo si nájdú nejaké aktivity. Máme tam vedúcich, ktorí sú veľmi aktívni. Samozrejme, centrá sa snažíme dofinancovať, vybaviť ich bezbariérovou, poskytnúť im nejaký inventár, zabezpečiť spoločenský život, rôzne workshopy, poznávacie výlety, prednášky a kurzy. Som veľmi rád, že sa nám spolu so štátnou tajomníčkou ministerstva spravodlivosti Monikou Jankovskou podarilo zorganizovať prednášky o tzv. šmejdoch a ľudí to zaujímalo, pretože aj oni boli nimi atakovaní. Čiže snažíme sa im podsunúť aktuálne témy. Navyše špecifikom našich **petržalských** dôchodcov je, že sa vedľa zabaviť sami, resp. vytvoriť si program sami. Máme tu tri spevácke zbory a seniori sa snažia robiť aj divadlo. Ich divadelné dielko **Petržalská** svadba malo veľký úspech, predstavia sa s ním nielen vo veľkej **Bratislave**, ale aj viacerí starostovia a primátori z iných miest by to radi videli. Takže snažíme sa im pomáhať žiť trochu aktívnejšie. Vytvárame tak priestor najmä tým, ktorí už nepracujú a majú pocit, že by chceli byť aktívnejší.

- Zo šiestich denných centier sú tri upravené bezbariérovou, v ďalších sa na tom pracuje.

- Je to otázka času a, samozrejme, financií, čo nie je také jednoduché. **Petržalka** je postavená tak, ako bola postavená, bol to jeden organizmus a teraz sa ho snažíme trochu rozdrobiť. Ale nejde nám o bezbariérovosť len v denných centrách, ale snažíme sa postupne bezbariérovou upravovať aj chodníky a križovatky.

- Tendenciou v súčasnosti je, aby seniori zostali čo najdlhšie doma.

- Samozrejme, nielen pre nás, pre samosprávu, ale predovšetkým pre starších ľudí je oveľa efektívnejšia terénna služba než kamenné budovy, stacionáre, aj keď sú rovnako dôležité. V **Petržalke** máme aktívne sociálne oddelenie, ktoré tieto veci bravúrne zvláda a to, na čo chýbajú peniaze, doháňajú svojou tvrdou prácou, aktívnym a konštruktívnym prístupom k problému. Musíme sa však pripraviť na to, že ľudia žijú dlhšie, sú aktívnejší v neskoršom veku, ale potom sa zas stretávame s civilizačnými chorobami a na to musíme mať tiež nejaké riešenie. Štát sa tvári, že na to nemá, že občania sa nejako postarajú. Treba si však uvedomiť aj ďalšiu vec: v minulom plánovacom období sa na Slovensku postavilo takmer 300 domovov seniorov. Problém však nie je postaviť domov seniorov, ale finančne ho udržať. A robilo sa to typicky po slovensky, čiže neprepojene. Pretože ak obec postavila domov seniorov, podľa zákona by jeho fungovanie mal finančne zabezpečiť VÚC. Lenže VÚC to nemal v rozpočte, keďže tam nevedeli, čo tá-ktorá obec postavila. My sme nešli týmto smerom. My sme šli smerom, že ľudia žijú tu, majú tu svoje bývanie, svoju komunitu a je tu pre nich voľnočasový či iný priestor na aktivity. Takže pre nás je dôležitejšia skôr tá terénna činnosť.

- Za vzorový pre ďalšie obce a mestá na Slovensku sa považuje projekt sociálnej výdajne, ktorú ste otvorili medzi prvými.

- Takýto projekt ako prvá odskúšala Nitra. Mali však problém s tým, že ľudia si výdajňu často zamieňali za obchod a samospráve vyčítali, prečo tam nie je taký sortiment ako v obchode. Kľúčové bolo, že my sme sa rozhodli ísť do toho za dvoch podmienok. Po prvé, že budeme vedieť zdefinovať okruh ľudí, ktorých by sa to týkalo a po druhé, že budeme presvedčať ľudí, že to je výdajňa, nie predajňa. Myslím si, že sa nám to darilo aj darí a že výdajňa spĺňa účel, pre ktorý sme ju zriadili. Trochu proti nám hrá legislatíva, ktorá je pre mňa nepochopiteľná a už viackrát sme o tom hovorili aj s ministrom pôdohospodárstva. Problém sa týka záručnej doby určitých potravín. My si nemyslíme, že koncom záručnej doby sa ten-ktorý produkt stáva nepožiteľný. Nie som za to, aby ľudia konzumovali nekvalitné výrobky, alebo aby sme ich trávili starými jogurtmi. Sú ale trvanlivé potraviny, ku ktorým by sa ľudia mohli dostať, no reťazce ich musia zlikvidovať, dať do kafilérie a to je veľká škoda. Ničíme veľké množstvo potravín, ktoré by ľuďom mohli slúžiť. Keď sa nám tento projekt podarilo uskutočniť, bol som veľmi rád. Nemilou skúsenosťou však bolo zistenie, koľko ľudí v tzv. bohatej **Bratislave** je na takúto pomoc odkázaných. My sme mali problém vyselektovať z 300, 350 ľudí tých, ktorí túto službu najväčšmi potrebujú a musím povedať, že to nie sú ľahké príbehy. Ale som rád, že sa to v **Petržalke** uchytilo, a že môže aj tento projekt slúžiť ako dobrý príklad pre ostatných. Ak však hovoríme o chudobe, nehovoríme len o nejakých vidieckych sídlach, o východnom Slovensku či

juhu stredného Slovenska. Aj v **Bratislave** sú ľudia, ktorí majú, žiaľ, veľmi nízke dôchodky a pri tých drahých bytoch s financiami jednoducho nevyhádzajú, a na to je aj samospráva. Ja som veľmi rád, že sa nám podarilo zvládnuť distribúvanie európskej pomoci - cukru, ryže. Ale - je to naozaj 21. storočie, keď musíme rozdeľovať poukážky na potraviny, či ako to nazývali v minulom storočí - žobračky? Kam sme sa to dostali? Je to smutné, ale aj toto robíme a málokto to vidí, preto som o tom chcel hovoriť aj v súťaži Oskar bez bariér. Aby sme si uvedomili, že niekde sa už naša spoločnosť musí zastaviť a zamyslieť sa, či to, čo robíme, je správne a či sa spoločnosť pohne dopredu tým, že schudobnie. Nie je ľahké vysvetľovať to ľuďom. Zhováral som sa napríklad s jednou pani učiteľkou, ktorá učila štyridsať rokov. Povedala, že jej je trápne, že sa dostala do stavu takejto odkázanosti. To znamená, že spoločnosť niekde nefunguje a niečo nie je v poriadku, keď ľudia, ktorí celý život robili a všetko si platili, náraz zistia, že sú odkázaní na nejaké body na mlieko či chlieb vo výdajni.

Čo považujete za priority v budúcom období?

- Vychádzame jednak z komunitného plánu rozvoja, jednak z komplexného materiálu, ktorý je zameraný na starostlivosť o seniorov. Žiaľ, demografická krivka nepustí, aj keď zvyknem hovoriť, že v **Petržalke** sa to rozkočíkovalo, a je to cítiť na tlaku na materské školy, čo je taká zvláštnosť pre našu mestskú časť. Vyplýva to však aj z toho, že tu máme značný počet ľudí, asi 12 percent, ktorí sem prišli za prácou, za štúdiom, alebo pendleri, čo tu žijú niekoľko rokov a potom odchádzajú. Na jednej strane vieme, že je našou povinnosťou pripravovať riešenie pre pokračujúci trend starnutia obyvateľov v **Petržalke**. No na strane druhej sa rovnocenne musíme venovať aj téme predškolských a školských zariadení a našich základných škôl. Konceptia jednoznačne hovorí, že v starostlivosti o seniorov, v ošetrovatelstve by malo skôr ísť o menšie komunity než veľké kamenné budovy. Ďalšia vec je, že nám nenahráva ani legislatíva, ktorá sa prudko mení. Všeobecne sa tiež vie, že máme nefunkčný zákon o sociálnych službách. A nejasno je aj v tom, či sa bude ošetrovateľská služba uhrádzať alebo nie, čo je pre mňa nepochopiteľné. Treba tiež jasne povedať, že štát naďalej aj v tejto oblasti delí Slovensko na Slovensko a **Bratislavsko**. Je predsa nenormálne, aby aj ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny urobilo podporný program z peňazí Európskej únie na podporu ošetrovatelstva ako takého, ale len pre sedem krajov, teda okrem **Bratislavského**. Ale tu predsa tak isto žijú starí ľudia a tak isto si platili dane. V prípade, že bude hradený z európskych peňazí, je psia povinnosť ministerstva nájsť riešenie pre starších ľudí aj z tohto regiónu. Ak nie, tak potom nehovorme o národnom projekte. Hovorme o tom, že niektorá z vlád nevie obhájiť pozície tohto regiónu a my sa potom musíme vážne zamyslieť, čo s tým ďalej. Ale nie je možné, aby sme ošetrovateľku platili v Lakšárskej Novej Vsi, ktorá je v Trnavskom kraji, ale už nie v Studienke, ktorá je v **Bratislavskom kraji**, pričom ide o susediace dediny. Tu musí štát nájsť jasnú filozofiu, čo s tým chce robiť, tým skôr, že **Bratislava** ako región je mimoriadne solidárna s tým, čo sa tu vyprodukuje. Túto krivdu pociťujem ako veľmi vážnu v starostlivosti o seniorov, a nielen v tejto politike. Na to budeme musieť sústrediť pozornosť, aby sme vedeli vysvetliť exekutíve, že aj tu žije nie malá časť obyvateľov a nemôžeme sa tváriť, že neexistujú.

A keďže sa náš rozhovor so starostom mestskej časti **Bratislava Petržalka Vladimírom Bajanom** uskutočnil vzápätí po podujatí **Petržalská** kvapka krvi, na ktorom mu odovzdali bronzovú plaketu J. Janského, nemohli sme obísť ani tému darcovstva krvi, mimochodom, tiež jeden z projektov, zaslaných do súťaže Oskar bez bariér.

- Považujem za kľúčové v tejto dobe vrátiť ľudí k darcovstvu krvi. Myslím si, že ak chcete niekoho zapáľovať, sám musíte byť zapálený. A najlepšie je, keď idete vlastným príkladom. Keďže pochádzam z lekárskej rodiny, táto téma je pre mňa veľmi výsostná a už teraz „pracujem“ na získaní striebornej plakety. Nie preto, aby som ju získal, ale aby to bolo príkladom aj pre ostatných. **Bratislava** je známa veľkým počtom nemocníc, z celého Slovenska sem prichádzajú ľudia na veľmi ťažké operácie, preto je mimoriadne dôležité, aby tu boli dostatočné zásoby krvi. No nejde len o to, je to aj vyjadrenie vzťahu ku komunite a vedomie, že aspoň trochu som jej pomohol. Napokon, človek nikdy nevie, kedy to bude potrebovať on sám, alebo jeho blízki či priatelia. Tým zvyknem argumentovať, keď sa snažím presvedčiť na darcovstvo ďalších, najmä mladých ľudí. V **Petržalke** robíme túto akciu dvakrát ročne a teší ma, že darcovská komunita sa stále rozširuje. Už sú nás stovky a medzi nami je čoraz viac takých, ktorí darovanie krvi berú ako samozrejmosť. Darcovstvo je téma, ktorá je môjmu srdcu veľmi blízka a vždy sa budem snažiť ísť mladým príkladom.

Zhovárala sa Tereza LJUBIMOVOVÁ

FOTO:

Vladimír Bajan preberá Oskara z rúk ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Jána Richtera.

Soška Oskara bez bariér potešila nielen starostu, ale aj všetkých zamestnancov MsÚ v **Petržalke**. Pre **V. Bajana** je darcovstvo krvi sdcovou záležitosťou.